

701

**ΛΟΓΟΣ
ΕΚΘΡΗΘΕΙΣ**

ΠΑΡΑ ΤΟΥ

Κ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ

Κατά την ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Πάντων πένθιμον τελετὴν

ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

**ΤΟΥ ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ.**

Ἐκδίδεται συνδρομῇ διαφόρων Ζακυνθίων, πρὸς
οὓς χαρίζομενος ὁ συγγραφεὺς ἐχορήγησε
τὴν ἐπὶ τούτου ἄδειαν.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ

Διευθυνόμενον ὑπὸ Νέστορος Ι. Ταρουτσοπούλου.

1857.

**ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΟΥ**

701

ΓΜ7273

**ΛΟΓΟΣ
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ**

ΠΑΡΑ ΤΟΥ

Κ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ

Κατὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Πάντων πένθιμον τελετὴν

ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

**ΤΟΥ ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ.**

Ἐκδίδεται συνδρομῇ διαφόρων Ζακυνθίων, πρὸς
οὓς χαριζόμενος ὁ συγγραφεὺς ἐχορήγησε
τὴν ἐπὶ τούτου ἄδειαν.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ

Διευθυνόμενον ὑπὸ Νέστορος Ι. Ταρουσσοπούλου.

1857.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΗΤΟΝ μία γαληνή ημέρα της ανοίξεως· ἡ φύσις ἦτον ὄλη χαρὰ καὶ ἄρμονία εἰς τούτην τὴν γῆν, μία ἀπὸ ταῖς ωραιότεραις ἀπ' ὅσας περικυκλώνει ἡ θάλασσα, καὶ ὁ οὐρανὸς καμαρώνει. Ἄλλ' ἡ λύπη ἐφανότου εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα· πλῆθος ἀνθρώποι μαζόνονται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἰψίστου· ἕνα νεκρικὸν μνημεῖον εἰς τὴν μέσην, καὶ ἀρχίζει ἡ νεκρικὴ ἀκολουθία, καὶ ἀφοῦ ἐπαψαν ἡ δέησες καὶ οἱ ψαλμοὶ, ἕνας νέος τὰ ἐμπνευσμένα βλέμματα τοῦ ὁποῦ ἀκτινοβολοῦσαν μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲ μελωδικὴ φωνὴ διηγεῖται τοὺς ἐπαίνους τοῦ ἀποθαμμένου, καὶ ἡ φωνὴ του εἰσχωρεῖ βαθειὰ εἰς ὅλαις ταῖς καρδίαις—ταῖς συγκινεῖ, ταῖς ἐνθουσιάζει, ταῖς ἐμπνέει αἰσθήματα ὑψηλὰ καὶ γενναῖα.—Ὁ ἐνδοξὸς ἀνθρώπος τὸν ὁποῖον ἐκλεγε ἡ Ζακυνθος, ἦτον ὁ Φώσκολος. Ἄλλὰ ποῖος ἦτον ὁ νέος, οἱ λόγοι τοῦ ὁποῦ εἶχαν ταραξοῖς τόσαις ψυχαῖς; ποῖος ἦτον τοῦτος ὁ ἐκλεκτὸς νέος ὁ ὁποῖος στολίζοντας μὲ οὐράνιον φῶς τὸν τάφον τοῦ ἐνδόξου συμπολίτη του, παρηγοροῦσε τὴν ωραίαν του πατρίδα, ἡ ὁποία ἔβλεπε ὅτι ἄλλο ἐνδοξότερον τέκνον ἀνάστανε εἰς τοὺς κόλπους της; Τέκνον μὲ νοῦν Ἑλληνικόν, καὶ καρδίαν Ἑλληνικήν· Ποῖος ἦτον ὁ νέος τοῦτος; ἡ ἐλπίδες τῆς πατρίδος ἀληθεύθησαν; Τὴν αὐγὴν τοῦ προαπερασμένου Σαββάτου εἰς τὴν ἀδελφὴν Κέρκυραν, μία θλιβερὴ εἶδησις, ἕνα τρομερὸ μῆνυμα θανάτου γυρίζει ἀπὸ στόμα σὲ στόμα.—Καθένας ῥωτᾷ, ξαναρωτᾷ, ἐπειδὴ κανένας δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ τὴν μεγάλην δυστυχίαν· ἐπειδὴ ὅλοι ἐλπίζουν νὰ μάθουν ὅτι ἡ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τρομερή εἶδησις δὲν εἶναι ἀληθινή.— Ἄλλὰ παύει κάθε δι-
σταγμός. Ὁ Διονύσιος Σολομός δὲν εἶναι πλέον— Τότε θλίψι
βαθεία καὶ ἀνίκητη ἀπλόνεται εἰς ὄλαις ταῖς καρδίαις. Ὅλοι
παρτοῦν ταῖς ἐργασίαις τους, μαζόνονται ὀλόγυρα εἰς τὴν
κατοικίαν τοῦ μεγάλου ποιητῆ· καθένας θέλει νὰ τὸν ἰδῇ
διὰ τὴν ὕστερη φορά, νὰ φιλήσῃ ἐκεῖνο τὸ μέτωπο εἰς τὸ
ὁποῖο ἦτον κρυμμένη μία τόσον λαμπρὴ ἀκτίνα Θεοῦ, νὰ
σφίξῃ ἐκεῖνο τὸ χέρι ὁποῦ ἔγραψε τὸ ἄσμα ἀσμάτων τῆς
Ἐλευθερίας, καὶ τόσα ἄλλα ἀθάνατα ποιήματα.— Ἡ μεγάλη
του ψυχὴ εἶχεν ἀφήσει ὀρφανεμένο τὸ σῶμα, κ' ἓνα γλυκὸ
χαμόγελο τοῦ ἐστόλιζε ἀκόμη τὰ χεῖλη.— Ὁ θάνατος ὁποῦ
ποτὲ δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ σβύσῃ τὸ ἐνδοξό του ὄνομα, δὲν
ἐτολμοῦσε ἀκόμη νὰ ἀπλώσῃ τὴν ἀχνή του σημαῖα ἐπάνω
εἰς τὸ ἄψυχο πρόσωπό του. Κάθε τάξις πολιτῶν, ἐντόπιοι
καὶ ξένοι, συρροὴ λαοῦ τὸν ἀκολουθοῦν εἰς τὴν ὕστερὴν του
κατοικίαν καὶ χύνουν ἐπάνω εἰς τὸ μνήμα του θλιβερά δά-
κρυα καρδίας, ὁποῦ μόνα τρέφουν τὰ ἀθάνατα ἄνθη ἀπὸ
τὰ ὁποῖα πλέκεται τὸ στεφάνι τῆς δόξας, ἐπάνω εἰς τὰ μνη-
μεῖα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Ἡ ἐλπίδες τῆς πατρίδος δὲν
ἐματαιώθησαν. Ὁ ἐνδοξὸς ἀνδρας τὸν θάνατον τοῦ ὁποῖου ἐ-
θρήνησε ἡ Κέρκυρα, θρηνεῖ κάθε Ἑλληνικὴ γῆ, θρηνοῦμε σή-
μερον μέσα εἰς τοῦτον τὸν Ναόν τοῦ Ὑψίστου, εἶναι ἐκεῖνος
ὁ ἴδιος, ὁποῦ μέσα εἰς τὸν Ναόν τοῦ Ὑψίστου, ὅταν τὰ
ρόδα τῆς νεότητος τοῦ ἀνθίζαν εἰς τὸ πρόσωπο, ἐγκωμιάζε
τὸν Φώσκηλον.

Δὲν ἔλαβα τὸν λόγον, οὔτε διὰ νὰ ἐπαινέσω τὸν ποιη-
τὴν, οὔτε διὰ νὰ ἀποδείξω τί τοῦ χρεωστῆ τὸ ἔθνος, καὶ
πόσον εἶναι δικαία ἡ λύπη μας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς
τὴν Εὐρώπην ὅλην ἀντηχοῦν οἱ ἐπαινοί του, καὶ κάθε Ἑλ-
ληνικὴ ψυχὴ αισθάνεται τί ἔγασε. Οἱ ὀλίγοι λόγοι τοὺς

ὁποῖους προσφέρω μὲ καταταραγμένην καρδίαν, εἶναι ξεχειλί-
σμα τῆς ψυχῆς—αἰσθάνομαι ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην
μου, ἐπειδὴ ἔχω νὰ θρηνήσω ὄχι μόνον τὸν ἔξοχον ἄνδρα,
τὸν μεγάλον ποιητὴν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐγκάρδιον φίλον,
τὸν ὀδηγόν, τὸν διδάσκαλον. Σᾶς παρακαλῶ, μὴν κάμετε
λοιπὸν προσοχὴν ἔς τοὺς ἀστολίστους λόγους μου.— Ὁμιλῶ
καθὼς μ' ἐμπνέει ἡ καρδία καὶ ἡ λύπη, καὶ ἐκφράζω τὴν
λύπην μου εἰς ἐκείνην τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποῖαν ὁ ἀθάνατος
ποιητῆς μας ἐδόξασε, ὑφόνοντάς τη εἰς τὰ μεγαλῆτερα καὶ
πλέον ἀπόκρυφα μυστήρια τῆς τέχνης.

Πόσαις φοραῖς ἐθαύμασα τὴν ἀνίκητην δύναμιν τούτης τῆς
ἀπλῆς γλώσσας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅταν ἀπὸ τὰ οὐρα-
νοεμπνευμένα χεῖλη τοῦ ποιητῆ μας ἀκουα τοὺς ἀθάνατους
στίχους του.— Εἰς τὴν γλῶσσα φανερόνεται ἡ ἐσωτερικὴ ὑ-
παρξίς κάθε ἔθνους, ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς του καὶ ἀπορῶ πῶς
ἡ Εὐρώπη, ἂν καὶ πρὶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἐ-
γνώριζε τὴν γλῶσσα εἰς τὴν ὁποῖαν αἱ ἀπόγονοι τοῦ Ὀ-
μήρου ἐτραγουδοῦσαν τοὺς πόνους τους, ταῖς ἐλπίδες τους, ἡμ-
πόρεσαν νὰ πιστεύσουν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐκατέβη
εἰς τὸ μνήμα, καὶ τὸ ἐσκέπασε ἡ πλάκα ὁποῦ σκεπάζει τὰ
κόκκαλα τῶν ἐνδόξων προπατόρων μας. Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα
δὲν ἀπέθανε καταδιωγμένο ἀπὸ τὴν βαρβαρότητα, καὶ μὴν
ἐλπίζοντας πλέον εἰς τὴν βοήθειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
βασιλέων τῆς γῆς, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐκείνην τοῦ Βασιλέως
τῶν Οὐρανῶν, ἐπέταξε ψηλά, εἰς ταῖς κορφαῖς τοῦ Κισ-
σάβου καὶ τοῦ Ὀλύμπου, ὅπου σιμότερα εὐρισκότουν εἰς τὸν
Οὐρανόν. Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα δὲν ἀπέθανε, ὄχι. Μὰ τὸν
Μπότζαρη, μὰ τὸν Καραϊσκάκη, μὰ τὸν Μιαούλη, μὰ τὸν
Κολοκοτρώνη, μὰ τὸν Διονύσιον Σολομόν, πρέπει νὰ τὸ ὁ-
μολογήσῃ, καὶ τὸ ὠμολόγησε ὁ κόσμος ὅλος.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὅποιος ἤθελε ἰδῆ τὸν ποιητὴν μας ἐπάνω εἰς ταῖς ἀν-
 θροστολισμέναις ἀκροθαλασσιαῖς τῆς Κερκύρας, νὰ ἐκφωνῇ
 τοὺς στίχους, ὅπου τοῦ ἔμπνεε μία μυστική ἐσωτερικὴ δύ-
 ναμὶς, πότε ρίχνοντας τὰ βλέμματα εἰς τὸν καθρέφτη τοῦ
 πελάγου, ὅπου ἀπλονότου ἐμπρός του, πότε ὑψόνοντας τα
 εἰς τὸν καθαρὸν οὐρανὸν, ὅπου τὸν ἐσκέπαζε, ἤθελεν εἰπεῖ
 ὅτι κάποια ἀπὸ ταῖς μεγάλαις ψυχαῖς τοῦ Ὀμήρου, ἢ τοῦ
 Τυρταίου, τοῦ Σοφοκλῆ ἢ τοῦ Αἰσχύλου, κάμμία ἀπὸ ἐτούτες
 ταῖς μεγάλαις ψυχαῖς ὅπου ἀποθανατίζουν τὰ ἐθνι-
 κὰ ἀνδραγαθήματα καὶ ἔκαμναν φλόγα ἀκοίμητη τὴν ἀγάπην
 τῆς πατρίδος, κατέθη πάλιν εἰς τὴν γῆν διὰ ν' ἀνάψῃ ἐκεῖνα
 τὰ ἴδια αἰσθηματα, καὶ διὰ νὰ κάμῃ τοὺς νέους Ἕλληνας
 ν' ἀποδείξουν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ βαρβαρότητα ὑποδού-
 λωσε τὰ σώματα, ὄχι τὰ πνεύματα. Ποῖος ἄκουσε τὸν ποιη-
 τὴν μας νὰ τραγουδᾷ στίχους, ἢ τοῦ Ὑμνου εἰς τὴν Ἐ-
 λευθερίαν, ἢ ἐκείνου διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μπαίρων, ἢ τοῦ
 Λάμπρου, ἢ τοῦ θερίου τῆς θαλάσσης, ἢ τῆς Σαφφούς, καὶ
 δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου του, τὸ
 γλυκότετο χαμόγελο ὅπου τοῦ πρόβαινε εἰς τὰ χεῖλη;
 ἐκεῖνο τὸ γλυκὸ χαμόγελο, ποῦ καθὼς μαρτυροῦν ὅλοι ἐκεῖνοι
 ὅπου τὸν εἶδαν, ἔμεινε ἀκόμη ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη του, καὶ
 ἀφοῦ τὸ πνεῦμα εἶχε παρατήσῃ τὸ σῶμα διὰ νὰ πετακτῇ
 ὁσ τοὺς Οὐρανοὺς.

Ἡ θλιθερὴ εἰκόνα τόσο μού ἐτάραξε τὴν φαντασίαν,
 τόσο μού ἐσυγκίνησε τὴν ψυχὴν, ὥστε τὴν βλέπω πάντοτε
 ἀκίνητην ἐμπρός μου, τὸν βλέπω γυρισμένον εἰς τὸ κραββάτι
 τοῦ θανάτου μὲ τὰ μάτια γυρισμένα κατὰ τὸν οὐρανὸν, μὲ
 τὸ χαμόγελο εἰς τὸ στόμα. ὦ! κλείσετε, κλείσετε ἐκεῖνο τὸ
 στόμα! καὶ διατὶ νὰ μείνῃ ἀνοιχτό; μάταια ὀλόγυρά του
 πετοῦν ἢ γλυκαῖς αὔραις τῆς ζωῆς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ στόμα δὲν

θέλει εὔγει πλεον μὲ ἁρμονία, μία λέξις, ἓνας ἤχος.—κλεί-
 σετε ἐκεῖνα τὰ μάτια! εἶναι γυρισμένα κατὰ τὸν οὐρανὸν,
 ἀλλὰ πλεον δὲν βλέπουν ταῖς μυστικαῖς λαμπράδες, ὅπου ἀνάδιδε
 εἰς τὰ ἀθάνατα ποιήματά του. ὦ σκεπάσετε, σκεπάσετε ἐκεῖνο τὸ
 λείψανο! Ἡ αἰσθητὴ εἰκόνα τοῦ ἀφανισμοῦ, εἶναι παράπολυ
 τρομερὴ! καλύψετε ἐκεῖνο τὸ πρόσωπο πρὶν τὸ μαῦρο χεῖρι
 τοῦ θανάτου σβύσει κάθε ἔχνος ζωῆς.—Ἀφήσετε νὰ στοχα-
 στοῦμε, ὅτι ὁ ποιητὴς τῆς νέας Ἑλλάδος ἐνῶ ἀνέβαινε μὲ
 τὸν νοῦν εἰς τὸν Οὐρανὸν, ζητῶντας εἰς τὴν θρύσιν κάθε
 τελειότητος τοὺς τύπους τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ὠραίου, ἔμεινε
 ἐκεῖ, κ' αἰφνῆδια ἐχάθη ἀπὸ τὴν ὄψιν τῆς γῆς.

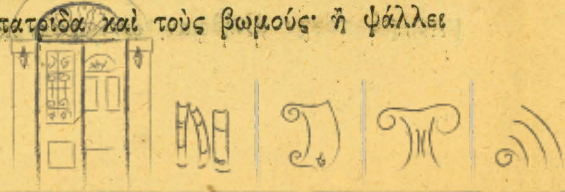
Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἔμφυχη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ ἡ θεία
 εἰκόνα τοῦ Πλάστη κατ' ἐξοχὴν φανερόνεται μεταξὺ τῶν ἀν-
 θρώπων, εἰς τοὺς μεγάλους ποιητάς.—Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ
 μεγάλου ποιητῆ ὠριμένουν καὶ τελειοποιοῦνται ὅλαις ἐκεῖναις
 ἢ πνευματικαῖς δυνάμεις, ὅλα ἐκεῖνα τὰ αἰσθηματα, ὅπου
 εἰς τὸ κοινὸν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, δὲν εἶναι παρὰ σπóρος
 κρυμμένος εἰς πῆλινον τύλιγμα. Ὁ μέγας ποιητὴς μὲ τοὺς
 φλογεροὺς λόγους, ὅπου μία ἀδάμαστη ἐσωτερικὴ δύναμις,
 θεόθεν ἐμπνευμένη τοῦ βάνει εἰς τὰ χεῖλη, εἰσχωρεῖ μέσα
 εἰς ὅλαις ταῖς ψυχαῖς, ταῖς συγκινεῖ, ταῖς ἀνάβει, ταῖς κα-
 θαρίζει· ταῖς κάμνει νὰ γνωρίσουν τὰ ἀπόκρυφα εἰς τὰ βάθη
 τοὺς κρυμμένα· ζωογονεῖ τοὺς ἄκαρπους σπόρους, ἔξυπνᾷ
 νέαις κλίσεις, νέαις ἀρεταῖς, νέαις ἐπιθυμίαις· εὐγενίζει καὶ
 ὑψώνει τὰ πνεύματα μὲ τὴν φλόγα τῆς ἀγάπης· πυρόνει
 καὶ κάμνει στενότερους τοὺς δεσμοὺς ὅπου ἐνώνουν τὸν ἀν-
 θρωπον μὲ τὸν Θεόν, δείχνοντας τὴν Θεότητα παντοῦ, καὶ
 πολλαπλασιάζοντας τὴν φύσιν εἰς τὴν φύσιν. Τούτη εἶναι ἡ
 ἀποστολὴ ἐκείνου τοῦ θαυμαστοῦ ὄντος, ὅπου οἱ προπάτορές
 μας μὲ τόσην ἀλήθειαν ὠνόμασαν ποιητὴν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

«Μὴ νομίσητε ὅτι ἤλθον καταλύσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἤλθον καταλύσαι ἀλλὰ πληρῶσαι.»—εἶπεν ὁ Σωτῆρας τῆς Οἰκουμένης· καὶ τούτῃ ἡ θεϊκὴ ἀλήθεια, ἀληθεύει εἰς ὅλον τὸν ἠθικὸν κόσμον. Ὅποιος στοχάζεται νὰ ὠφελήσῃ τὸ ἔθνος του κόβοντας τὴν κλοστὴ τῶν παραδόσεων, συντρίβοντας τὸ ἀπερασμένο, δὲν ἠξέουρι οὔτε πόθεν ἔρχεται, οὔτε ποῦ θέλει νὰ ὑπάγῃ. Ἡ ζωὴ τῶν ἐθνῶν, καθὼς ἐκείνη τῶν ἀτόμων, δὲν συνίσταται ἀπὸ μίαν ἢ ἄλλην ἐποχὴν τῆς ὑπάρξεώς τους· ὅλαις μαζὶ συνθέτουν μίαν ἀκέραιαν ὑπαρξίν, ὅπου κράζεται ἡ ἱστορία τοῦ ἔθνους· κάθε γενεὰ ἀφίνει εἰς ἐκείνην ὅπου τὴν διαδέχεται βαθύταταις ἀλήθειαις, ταῖς ὁποίαις συχνὰ οἱ σύγχρονοι δὲν ἐννοοῦν, ἀλλὰ μόνον οἱ μεταγενέστεροι, ποῦ φωτίζονται ἀπὸ αὐταῖς. Ἡ ἐποχὴ τῆς δόξας ἀφίνει μεγάλα καὶ βαθεῖα μαθήματα, ἀλλὰ συχνὰ μεγαλύτερα καὶ βαθύτερα ἐκείνη τῆς δυστυχίας.—Ὅταν ἡ Θεία Πρόνοια θέλῃ νὰ εὐεργετήσῃ ἓνα ἔθνος, δίδοντας του ἓναν μέγαν ποιητὴν, τοῦτος βάνεται μεταξὺ ἀπερασμένου καὶ μέλλοντος, ρίχνει ὀπίσω του ἓνα βλέμμα, χωρὶς νὰ τοῦ ξεφύγῃ τίποτε ἀπ' ὅτι ἐστάθη, ἀπὸ ὅτι εἶναι· ἀδράζει τὸ μυστήριον τοῦ ἀπερασμένου, τὸ κάμνει πνεῦμα, ιδέαν καὶ κινάει ἐμπρὸς, πέρνοντας κατόπιν του τὸ ἔθνος ὅλον, καθὼς ὁ Ὅρφεὺς μὲ τὴν μυστικὴν του λύρα ἔσερνε κατόπι θηρία, καὶ λιθάρια, καὶ δένδρα.

Ἡ πρώτη ποίησις εἶναι γέννημα, ὄχι ἐνὸς ἀνθρώπου, ἀλλὰ τοῦ ἔθνους— ἄνθος τοῦ αἰσθηματός του, μουσικὴ τῆς ψυχῆς του, φανερῶνει τὰ συμβάντα του, ταῖς χαραῖς του, τοὺς πόνους του, ταῖς ἐλπίδες του ὅλην τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ὑπαρξίν—ἡ ἀπουκάτου εἰς ταῖς ἐταῖς τοῦ ποταμοῦ Βαβυλῶνος, θρηγεῖ τὴν πατρίδα καὶ τοὺς βωμούς· ἡ ψάλλει

ταῖς νίκαις τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Θερμοπυλῶν ἢ ἐπάνω εἰς ταῖς κορυφαῖς τοῦ Ὀλύμπου, ταῖς ἀνδραγαθίαις καὶ τὰ ξεφυχίσματα τῶν παλληκαριῶν, ταῖς ἀνάμνησες τοῦ περασμένου μεγαλείου, ταῖς ἐλπίδες εἰς Ἐκείνον ὅπου τιμωρεῖ τὰ ἔθνη καὶ τ' ἀναζει. Ἡ ἐθνικὴ ποίησις βαστᾷ πάντοτε ζωντανὴ μέσα εἰς ταῖς καρδίαις τὴν ἀγάπην τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος.—Ὁ μέγας ποιητὴς, δὲν ἀρνείται οὔτε τὴν γλῶσσα, οὔτε τὰ αἰσθήματα, οὔτε ταῖς παραδόσεις τῶν δημοτικῶν ποιήσεων καὶ γλῶσσα καὶ αἰσθήματα καὶ παραδόσεις καὶ ἀρμονίας ἀφ' οὗ καθαρίσθησαν περνώντας ἀνάμεσα εἰς τοὺς αἰῶνες, σταλάζουν πολύτιμα μαργαριτάρια, μέσα εἰς τὸ χρυσὸ ποτήρι τῆς τέχνης.—Ὅτως ἐγεννήθη τὸ μεγαλύτερον ποίημα τῆς οἰκουμένης ἡ Ἰλιάδα.—Ὅτως ἔκαμαν ὁ Δάντης, ὁ Σέξπερ, ὁ Κάλδερον· οὕτως ἔκαμε καὶ ὁ ποιητὴς τῆς νέας Ἑλλάδος, τοῦ ὁποίου θρηνοῦμε τὸν θάνατον.

Δὲν ἤρε ζωντανὴ τὴν γλῶσσα τοῦ Ὀμήρου ἢ τοῦ Σοφοκλῆ, ἀλλὰ τὴν χαριτωμένη θυγατέρα αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐνῶ ζωογονῆται ἀπὸ τὴν ψυχὴν καὶ ἀπὸ τὰ κάλλη τῆς ἀθάνατης μητρὸς, ὑπέκυψε εἰς ἐκείναις ταῖς ἐξωτερικαῖς μεταβολαῖς, ὅπου ἔπρεπε ἀφευκτα νὰ προξενήσουν οἱ καιροί, τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ συμβάντα τοῦ κόσμου, ἢ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος.—Δὲν ἤρε μία μορφομένη φιλολογία, ἀλλὰ ἤρε μίαν δημοτικὴν ποίησιν, τὴν μεγαλύτερη τῆς οἰκουμένης, καὶ ὅλα τὰ ἔθνη τ' ὁμολογοῦν—μίαν ἀγνήν καὶ ὑψηλὴν ποίησιν μὲ τὴν ὁποίαν τόσαις γενεαῖς ἐκφράζουσι ἀπὸ αἰῶνες τὰ κρυφὰ τῆς ψυχῆς τους· ἀντίλαλος αἰσθημάτων, ὅπου ὅταν μυστικὸς καὶ μελαγχολικὸς ἤχος, μακρόθεν ἀντηχάει μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀληθινοῦ ποιητῆ, καὶ ἀντήχησεν εἰς ἐκείνην τοῦ ἐδικοῦ μας.—Ὁ ποιητὴς μας ἄκουσε τὸν κρυφὸν στεναγμὸν τοῦ πόνου καὶ τῆς ἐλπίδος ἐνὸς μεγάλου ἔθνους, ὅπου ἔπεσε

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ἀλλὰ δὲν ἐχάθη. Μέσα εἰς τὰ ἀπλά του τραγοῦδια ἄκουσε κρυμμένον τὸν ὕμνον τῆς ἀνάστασις, καὶ γενόμενος παραστάτης τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος, ψάλλει τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν πίστιν. Μὲ τὴν ἐμπνευμένην καρδίαν του, ἀγκαλιάζει ὅ,τι ἱερόν ὑπάρχει διὰ τὴν ἀνθρωπότητα· φουκτόνει τὴν ῥομφαία πυρομένη εἰς τὴν φλόγα τ' οὐρανοῦ, καὶ ἀρχίζει ἡ μάχη μεταξὺ τοῦ πολεμάρχου ἀγγέλου καὶ τῶν πνευμάτων τῆς ἀβύσσου.

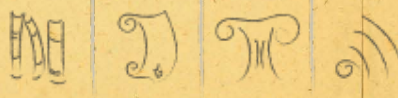
— Ὁ ποιητὴς μας δὲν ἔτρεξε νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸ σῶμα, εἰς τὴν φοβερὴν πάλην τῆς ἀνεξαρτησίας, ἕνα βόλι ἤμποροῦσε νὰ διώξῃ ἀπὸ τὴν γῆν ἐκεῖνο τὸ πνεῦμα, ὅπου ἀναβε εἰς ὄλαις ταῖς Ἑλληνικαῖς ψυχαῖς τὴν λακτάρα τοῦ πολέμου.

— Πόσαις φοραῖς οἱ στρατιῶταις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας, τραγουδόντες τὸν ἀθάνατον ὕμνον, ἐρρίκτηκαν εἰς τὴν μάχην, καὶ ἐνίκησαν.— Τὸ πνεῦμα, ναί, τὸ πνεῦμα ὅταν πυρόνεται εἰς τὴν δικαιοσύνην, ὅσα καὶ ἂν ᾖ τὰ ἐμπόδια, εἰς τὸ τέλος τὰ ἀφανίζει ὅλα καὶ νικά. Ὁ ποιητὴς μας λοιπὸν ἔκαμε ὅτι ἔκαμαν ὅλοι οἱ ἀληθινὰ μεγάλοι· μόλις ἐπρόβαλε εἰς τὴν μέσῃν τοῦ ἔθνους ἐρρίξε ἕνα βλέμμα ὀλόγυρα του· προσήλωσε τὴν ψυχὴν του εἰς τὸ ἑπερασμένο, ἐγονάτισε ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλῆ, τοῦ Σωκράτη, τοῦ Ἀριστείδου, τοῦ Θεμιστοκλῆ ζητῶντας ἐμπνευσιν καὶ ἀδάμαστην τόλμην, ἐπειδὴ μέσα εἰς ἐκείνους τοὺς τάφους δὲν εἶναι ὄχι κλεισμένη στάκτη, ἀλλὰ φλόγα ἀκοίμητη, παντοτεινή.— Τὸ λιθάρι ἑποῦ τοὺς σκεπάζει δὲν εἶναι κρύο ποτέ.— Ἡ στάκτη καὶ ὁ πάγος τοῦ θανάτου, εἶναι μέσα εἰς τὸ στήθος τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ψυχὴν τοῦ ὁποῦ δὲν ἀναφε ποτέ κανένα αἰσθημα ὑψηλὸν καὶ γενναῖον· ἡ καρδία μολυμμένη ἀπὸ τὴν δειλίαν, ἀπὸ τὸν φθόνον, καὶ ἀπὸ ἄλλα ποταπὰ πάθη, μένει πεθαμμένη καὶ

σάπια μέσα εἰς ἕναν τάφον, καὶ ἄς ᾖ ἀπὸ κρέας, καὶ ἄς κυκλοφορῇ ἀκόμη εἰς αὐτὸ τὸ αἷμα.

Ἄλλὰ τὸ σέβας ὅπου χρεωστεῖται εἰς τοὺς μεγάλους ἄνδρας, οἱ ὅποιοι ἐδόξασαν τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα, καὶ τὴν ἀνθρωπότητα δὲν ἔκαμε τὸν ποιητὴν μας νὰ λησμονήσῃ τὴν Χριστιανικὴν Ἑλλάδα, βαπτισμένη εἰς τὴν δυστυχίαν, ὅπου τὴν καταστάνει ἂν ὄχι μεγαλύτερη, ἱερότερη ἀπὸ τὴν παλαιά.

Ὁ ποιητὴς μας αἰσθάνεται ὅτι ἡ φιλολογία διὰ νὰ ᾖ ἐθνικὴ, πρέπει νὰ ᾖ δημοτικὴ· καὶ διὰ νὰ γένη τοιαύτη, πρέπει νὰ παύσῃ ἐκείνη ἡ ὑπερήφανη, καὶ ἀνόητη πρόληψις, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας καταφρονῆται ὁ λαὸς, ἐκεῖνος ὁ λαὸς μέσα εἰς τὴν ὀλοζώντανη καὶ γερὴ ψυχὴ τοῦ ὁποῦ, εὐρίσκονται σωριασμένοι ἀναρίθμητοι πνευματικοὶ θησαυροὶ, οἱ ὅποιοι συχνὰ λείπουν εἰς ταῖς ἀνώτεραις τάξεις, καὶ ἄς μαρτυρήσῃ ἡ ἱστορία ποῦθεν εὐγῆκαν ἐκεῖνοι ὅπου ἔσωσαν καὶ ἐδόξασαν τὰ ἔθνη· ὁ ποιητὴς μας δὲν καταφρόνησε οὔτε τὸν λαόν, οὔτε τὴν γλῶσσαν του, οὔτε τὰ αἰσθήματά του· ἤξευρε ὅτι ἡ γλῶσσαις δὲν εἶναι γέννημα τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι μεγάλη καὶ θαυμαστὴ εἶναι κάθε γλῶσσα ὅπου ἐκφράζει ὑψηλαῖς ἰδέαις, καὶ παραδέχεται τὴν ὡραίαν καὶ ἀρμονικὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποῖαν (καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου νοῦ) ἐμφύχωσε καὶ ὕψωσε μὲ τὰ ἀθάνατα ποιήματά του.— Κατὰ βάθος ἐνόησε τὴν Ἑλληνικὴν ζωὴν, καὶ εἶδε τὸ μέλλον ὅπου τὴν προσμένει, καὶ μὲ τὸν δυνατόν του νοῦν, μὲ τὴν μεγάλην του ψυχὴν, ἀγκαλίωσε ὅλο τὸ ἔθνος, καὶ ἔγινε ὁ πρῶτος καὶ μέγας θεμελιωτὴς τῆς νέας μας φιλολογίας. Ὅσοι ἀνέγνωσαν τὰ ποιήματά του (καὶ ποῖος δὲν τὰ ἀνέγνωσε;) γνωρίζουν ὅτι ὅλα ἐμπνεύουν ὑψηλὰ αἰσθήματα. Ἐτραγοῦδησε τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

της οποίας ἐδόξατε τὰ ἀθάνατα ἀνδραγαθήματα, καὶ ὁ ὕμνος του ἀντήχησε παντοῦ. Ἐκαμε τὴν Εὐρώπην ὅλην νὰ προσηλώσῃ τὸ βλέμμα εἰς τὴν τρομερὴν πάλην, δείχνοντάς της τὴν ἐλευθερίαν ποῦ πετιέται ἀνδρειωμένη σὰν πρῶτα, ἀπὸ τὰ ἱερὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ρίχεται εἰς τὴν μάχην. Φθάνει εἰς τὸν τοῖχον τῆς ἀθλίας Τριπολιτζᾶς, κατεβαίνουν οἱ ἐχθροὶ, καὶ ἀνάβει ὁ πόλεμος. Τὰ σκοτάδια τῆς νυκτός, ἡ τρομερὴ ταραχὴ τοῦ πολέμου, ἐπαράσταιναν τὸν ἄδη ποῦ ἐπρόσμενε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ κόρες, γέροντες, νέοι, βρέφη, ἴσκιοι γυμνοὶ καὶ ἀναρίθμητοι πετιῶνται ἀπὸ τὴν γῆν, ὅσοι ἄδικα ἐσφάγησαν ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῶν ἐχθρῶν. Αὐξάνει τρομακτικὰ ὁ χορὸς τοῦ πολέμου, τρέχει ποτάμι τὸ αἷμα, ἀλλὰ τὸ ὀροσερὸ ἀέρι τῆς αὐγῆς δὲν φυσᾷ πλέον εἰς τῶν ψευδόπιστων τὸ ἀστέρι, χαιρετᾷ τὸν Σταυρὸν.— Ἀπὸ ἐκεῖ ἡ ἀθάνατη θεὰ πετιέται εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ματωμένη γυρίζει ταῖς αἱματωμέναις της πεδιάδες. Μπένει τὴν ἡμέραν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ Μεσολόγγι εἰς τὸ ἱερὸ ἐκεῖνο προσκυνητᾶρι, τὴν ἡμέραν ὅπου ἀνθισαν τὰ δάση διὰ τὸν υἱὸν τῆς Παρθένας, ἔρχεται ἐμπρὸς της, ὀλόλαμπρη βαστόντας ἕναν σταυρὸν ἢ θρησκεία, καὶ κινόντας τὸ δάκτυλο, ὅπου ἀνοίγει τοὺς οὐρανοὺς, τῆς φωνάζει. «Σ' αὐτὸ τὸ χῶμα στάσου ὀλόρθη ἐλευθερία, καὶ τὴν φιλεῖ εἰς τὸ στόμα— Ἐκεῖνο τὸ φίλημα τῆς διπλασιάζει τὴν δύναμι, ἀκούει τὸ ἀθῶον αἷμα τοῦ μεγαλομάρτυρος Πατριάρχου, ὅπου φωνάζει ἐκδίκησιν, καὶ φουσκώνει τὰ νερὰ τοῦ Ἀχελώου, ποῦ γέγονται μνημα εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ εἰς τὴν Τένεδον γεμίζει λείψανα καὶ αἷμα ἐκεῖνα τὰ κύματα ὅπου οἱ ἱερόσυλοι ἐπέταξαν τὸ ἅγιόν του σῶμα.

Τέλος στένει ἕναν Σταυρὸν εἰς τὴν μέσσην τῆς Ἑλλάδος, καὶ ρίχνοντας ἕνα βλέμμα ὀλογυρᾷ εἰς τὴν Εὐρώπην, φω-

νάζει — Βασιλεῖς κυτᾶχτ' ἐδῶ — τοῦτο εἶναι τὸ σημεῖον ὅπου προσκυνᾶται, καὶ διὰ τοῦτο μᾶς βλέπετε ματωμένους εἰς τὸν τρομερὸν ἀγῶνα— Καὶ Βασιλεῖς καὶ ἔθνη ἀκούσαν τὴν δυνατὴν φωνὴν, καὶ κλίνοντες τὸ γόνυ εἰς τὸν Σταυρὸν, εἰς τὸν Ναβαρίνον ἐθέσπισαν τὴν Ἑλληνικὴν ἀνεξαρτησίαν.

Ὀλιγώτερον ὠραία καὶ ὑψηλὴ δὲν εἶναι ἡ ὠδὴ τοῦ εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μπαίρων τοῦ μεγάλου ποιητῆ τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ζητώντας μίαν ἐλεύθερον γῆν, ὅπου νὰ ἡσυχάσῃ τὴν καταταραγμένην ψυχὴν του, ἐνῶ ὅλα τὰ ἐνδοξα καὶ ἐλευθερα ἔθνη ξεδίπλωναν ταῖς σημαίαις τους, καὶ σηκόνοντας ταῖς δάφναις ὅπου τοὺς ἐστόλιζαν τὴν κεφαλὴν, τὸν χαιρετούσαν, καὶ τὸν προσκαλοῦσαν μ' αὐταῖς, ἔρχεται ἀνάμεσα εἰς τὴν χλαλοὴν τοῦ πολέμου, εἰς τὴν γῆν τῆς ποιήσεως, διὰ νὰ πετακτῇ ἀπ' αὐτὴν εἰς τὰ οὐράνια.— Καὶ ἠθέλησεν ἡ Μοῖρα ὁ μεγαλύτερος νέος ποιητῆς τῆς πατρίδος τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Πινδάρου, νὰ ψάλλῃ τὸν θάνατον τοῦ μεγαλύτερου νέου ποιητῆ τῆς πατρίδος τοῦ Σέξπιρ καὶ τοῦ Μίλτων.

Ὁ Λάμπρος, τοῦ ὁποίου ἕνα μόνον τεμάχιον δημοσιεύθη, εἶναι, νὰ εἰπῶ οὕτως ἡ δεύτηρη φάσις τοῦ πνεύματος τοῦ ποιητοῦ μας. Εἰς αὐτὸ ἠθέλησε νὰ βγάλῃ τὴν ἰδανικὴν ὠραιότητα, ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, ἠθέλησε νὰ ρίξῃ μίαν ἀκτίνα θεῖα ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἴσκιους τῆς διαφθοράς, διὰ νὰ τὴν κάμῃ ἀκόμη λαμπρότερη. Ὅλα τὰ ἄλλα ποιήματα ὅπου ἐσύνησε, ἀφοῦ ὑψώθη εἰς τὴν ἀνωτέραν σφαῖρα τῆς τέχνης, εἶναι ἀνέκδοτα. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι γλήγορα θέλει δημοσιευθοῦν, καὶ βέβαια θέλει ὑψώσουν πολλὸ περισσότερο τὸ ὄνομα τοῦ ποιητῆ μας.

Σχοπὸν δὲν εἶχα νὰ ἐξετάσω σήμερον τὰ ποιήματά του ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ὁποίων εἶπα μόνον ὀλίγους λόγους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς ποιήσεως τοῦ Σολομοῦ πολὺ καλλήτερα ἀπὸ κάθε ἐξέτασιν, δύναται νὰ τὸ φανερώσῃ εἰς καθέναν τὸ ἰδιὸν τοῦ αἰσθημα.—Καὶ τοῦτο τὸ αἰσθημα δὲν θέλει σβυασθῆ ποτὲ, καὶ ἡ ἐρχόμεναις γενεαῖς θέλει γνωρίσουν, καὶ θέλει ἐκτιμήσουν καλλήτερα τὸν Σολομὸν, ἐπειδὴ ὁ ἔνδοξος μας ποιητῆς δὲν ἐβυθίσθη εἰς τὴν νύκτα τοῦ ἀπερασμένου, ἀλλὰ ἐστήθη εἰς τὴν θύραν τοῦ μέλλοντος, ἀσπλώνωντας τὸ κάλυμμα ὅπου τὸν σκεπάζει, καὶ ἀνοιξέ εἰς τὰ βλέμματα τῶν νέων Ἑλλήνων μία θεὰ μεγαλήτερη, πλέον ἐλεύθερη, καθαρώτερη. Τοῦτος εἶναι ὁ ἄνδρας τὸν ὁποῖον ἐχάσαμεν καὶ τοῦ ὁποῖου τὸν θάνατον θρηνεῖ ὁλόκληρον τὸ ἔθνος.

Οὔτε διὰ ἐξουσία, οὔτε διὰ πλοῦτη, ζοῦν οἱ δυνατοὶ τῆς γῆς εἰς τὴν ἐνθύμησιν τῶν ἀνθρώπων. Δάκρυα καὶ αἷμα τρέφουν τὰ στεφάνια, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ δυνάσταις τῶν ἐθνῶν στολίζου τὴν κέφαλήν τους· ἀλλὰ ἐκεῖνα τὰ στεφάνια μένου μαραμένα ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τους, χωρὶς οὔτε ἑνας ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους νὰ ρίξῃ ἓνα βλέμμα εἰς αὐτά. Ἀλλὰ αἰώνιον ἀνθίζει τὸ δένδρον ὅπου σκεπάζει τοὺς τάφους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ἐπειδὴ σάν ἱερὴν παρακαταθήκην οἱ πατέρες τὸ συσταίνουν εἰς τοὺς υἱούς· καὶ τὸ τρέφουν καὶ τὸ ζωογονοῦν τὰ δάκρυα τῆς εὐγνωμοσύνης, καὶ ἡ δροσιαῖς τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ πάντοτε θέλει ἀνθίζει ἡ Ἐτιὰ, ποῦ σκεπάζει τὸν τάφον τοῦ ποιητῆ μας.

Νέοι Ζακύνθιοι, ἴσεις ἴπου πρωτοεῖδετε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἰς τούτην τὴν ἰδίαν γῆν, ὅπου καὶ αὐτὸς ἐγεννήθη, σιμώσετε εἰς ἐκεῖνον τὸν τάφον. Στολίσετε μὲ ἄνθη καὶ δάκρυα τὸ χῶμα ἴπου κλεῖ τὰ κόκκαλα τοῦ ἐνδόξου συμπολίτησας, καὶ δεηθῆτε εἰς τὸν Ὑψιστον, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας σας νὰ ἀξιῶσῃ κἀνέναν ἀπὸ σας, νὰ γίνῃ διάδοχος τῆς δόξας του, καὶ νὰ τιμήσῃ τὴν πατρίδα του, καθὼς κ.

ἐκεῖνος τὴν ἐτίμησε. Δεηθῆτε, ἐπάνω εἰς ἐκεῖνον τὸν τάφον ἀλλὰ ἂν ζητᾶτε τὸ πνεῦμά του σηκώσετε τὰ βλέμματα ψηλά, ἐπειδὴ, ὁ οὐρανὸς εἶναι ἡ πατρίδα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.

Μεγάλη φυχή! σὺ τώρα βυθίζεσε μέσα εἰς ἀφθαρτὰ κύματα φωτὸς, καὶ σοῦ ἀστράφτει χαρὰ τὸ πρόσωπο, γροικῶντας τὴν ἀπλαστὴν ἁρμονίαν τῶν Οὐρανῶν. Ὡ ρίξε, ρίξε ψηλάθεν ἓνα βλέμμα εἰς τὴν γῆιν πατρίδα σου, ποῦ μὲ πικρὰ δάκρυα κλαίει τὸν ἀναχωρισμὸν σου. Ἐμπνευσέ μας εὐγενῆ καὶ ὑψηλὰ αἰσθήματα, καὶ ἐμεῖς σοῦ ὀρκιζόμεθα, ὅτι θέλει τιμῶμεν πάντοτε τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν— καὶ ὅτι ἡ ἐνθύμησις τῶν μεγάλων μας ἀνδρῶν, ὅπου ἀνέζησαν καὶ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος, θέλει ἀνάφτει πάντοτε περισσότερον εἰς τὰ στήθη μας τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Σοῦ τ' ὀρκιζόμεθα, ναι, μὰ τὴν αἱματωμένην Ἑλλάδα; μὰ τὸν κόσμον ἴπου σ' ἔχει.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΙ 22.Φ3-0024

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΘΟΥΣΙΩΝ